

คำพิพากษาศาลรัฐธรรมนูญแห่งสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนี: ความรับผิดทางการแพทยกรณีป้องกันการตั้งครรภ์ผิดพลาด กับศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์

Judgment of the Constitutional Court of Federal Republic of Germany: Medical Malpractice Liability for Wrongful Pregnancy Prevention versus Human Dignity

ธีรภัทร เพื่องวนิชศาสตร์*

Teerapat Faungwanishsart

วันรับบทความ 26 เมษายน 2567; วันแก้ไขบทความ 13 สิงหาคม 2567; วันตอบรับตีพิมพ์ 9 ธันวาคม 2567

บทคัดย่อ

ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์เป็นคุณค่าสำคัญที่สุดประการหนึ่งของรัฐธรรมนูญมีอยู่ในมนุษย์ทุกคนโดยไม่แบ่งแยก คอยป้องกันไม่ให้บุคคลถูกระทำหรือได้รับการปฏิบัติเยี่ยงวัตถุ ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์เข้าไปมีส่วนเกี่ยวข้องในทุกสาขาของกฎหมาย จึงนำมาสู่บทความนี้ที่จะได้กล่าวถึงคำพิพากษาของศาลรัฐธรรมนูญแห่งสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนีที่มีประเด็นวินิจฉัยว่าการที่แพทย์ให้บริการทางการแพทย์บกพร่องผิดพลาดเป็นผลให้เกิดการตั้งครรภ์โดยไม่ตั้งใจเกิดเด็กที่ไม่พึงประสงค์ ผู้เข้ารับบริการจะเรียกค่าอุปการะเลี้ยงดูของเด็กได้หรือไม่และเป็นการละเมิดต่อศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์หรือไม่ เพื่อชี้ให้เห็นถึงการการใช้และการตีความศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์กับการเรียกค่าเสียหายสำหรับเด็กที่เกิดมาโดยพ่อแม่ไม่ต้องการ

คำสำคัญ: ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ ความรับผิดทางการแพทย์ เด็กเป็นความเสียหาย

* นิติศาสตรบัณฑิต (เกียรตินิยมอันดับสอง) มหาวิทยาลัยรามคำแหง, เนติบัณฑิตไทย, นิติศาสตรมหาบัณฑิต สาขากฎหมายมหาชน (เกียรตินิยม) สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์, พนักงานคดีปกครองปฏิบัติการ สำนักงานศาลปกครองสูงสุด ปฏิบัติหน้าที่สำนักงานศาลปกครองกลาง

Bachelor of Laws (Second-Class Honors) Ramkhamhaeng University, Thai Barrister at Law, Master of Laws in Public Law (Honors) National Institute of Development Administration, Administrative Case Official Practitioner Level, the Office of the Supreme Administrative Courts Performing Duty at the Office of the Central Administrative Courts

Abstract

Human dignity is the utmost value enshrined in the constitution, existing in every human being without discrimination. It seeks to prevent individuals from being treated or acted upon as objects. Human dignity is thus relevant in all branches of the law, leading to the focus of this article on the judgment of the Federal Constitutional Court of Germany, which concerns medical malpractice leading to unintended pregnancies resulting in unwanted children. Whether the service recipient is entitled to claim child support and whether it constitutes a violation of human dignity are key questions addressed in the judgment, which is used to illustrate the use and interpretation of human dignity concerning the claim for damages for unwanted children.

Keywords: Human Dignity, Medical Malpractice, Children as Damage

บรรณานุกรม

หนังสือ

ภาษาไทย

คมชาญ สว่างแจ้ง, ‘ความผิดพลาดทางการแพทย์เกี่ยวกับการเกิด’ (วิทยานิพนธ์ นิติศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์).

บรรเจิด สิงคะเนติ, *หลักพื้นฐานสิทธิเสรีภาพและศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์* (พิมพ์ครั้งที่ 6, วิญญูชน 2562).

มานิตย์ จุมปา, *ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับรัฐธรรมนูญ พ.ศ. 2540* (สำนักพิมพ์นิติธรรม 2541).

วรวิทย์ กังศศิเทียม, ‘ศาลปกครองกับการคุ้มครองศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ : ประสบการณ์ของประเทศฝรั่งเศสและประเทศไทย’ (เอกสารวิชาการส่วนบุคคล หลักสูตรนิติธรรมเพื่อประชาธิปไตย วิทยาลัยรัฐธรรมนูญ สถาบันรัฐธรรมนูญศึกษา สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ 2557).

ศักดิ์ สมองชาติ, *คำอธิบายโดยย่อประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ว่าด้วยละเมิดและความรับผิดทางละเมิดตามพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. 2539* (พิมพ์ครั้งที่ 8, สำนักพิมพ์นิติบรรณการ 2551).

ภาษาต่างประเทศ

Albin Eser und Hans Georg Koch, ‘Schwangerschaft nach fehlgeschlagener Sterilisation: Wofür muß der Arzt haften? Erläuterungen zu aktuellen Urteilen des Bundesgerichtshofes’ (1981) 78 Deutsches Ärzteblatt – Ärztliche Mitteilungen.

Basil Markesinis and Hannes Unberath, *The German Law of Torts : A Comparative Treatise* (4th edn, Hart Publishing 2002).

B.S. Markesinis, W. Lorenz and G. Dannemann, *The German Law of Obligations: The Law of Contracts and Restitution: A Comparative Introduction* (Oxford university Press 2001).

คำพิพากษาศาลรัฐธรรมนูญแห่งสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนี: ความรับผิดทางการแพทย์
กรณีป้องกันการตั้งครรภ์ผิดพลาดกับศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์
Judgment of the Constitutional Court of Federal Republic of Germany: Medical Malpractice
Liability for Wrongful Pregnancy Prevention versus Human Dignity

Burkhard Schöbener, ‘Menschliche Existenz als Schaden? – Bemerkungen zur aktuellen Kontroverse innerhalb des Bundesverfassungsgerichts’ (1998) 45(3) Zeitschrift für Politik.

Dieter Giesen, ‘Schadenbegriff und Menschenwürde: Zur schadenrechtlichen Qualifikation der Unterhaltspflicht für ein ungewolltes Kind’ (1994), 49. Jahrg., Nr. 6 JuristenZeitung.

Dirk Looschelders, Schuldrecht : *Allgemeiner Teil* (15 Auflage, Verlag Franz Vahlen 2017).

Friedhelm Hufen, *Staatsrecht II Grundrechte* (10 Auflage, C.H.Beck 2023).

Hans D. Jarass, *Grundgesetz für die Bundesrepublik Deutschland* (5 Auflage C.H.Beck 2000).

Helge Sodan und Jan Ziekow, *Grundkurs Öffentliches Recht* (10 Auflage, C.H.Beck 2023).

Horst Dreier, ‘Menschenwürdegarantie und Schwangerschaftsabbruch’ in Heinrich Siedentopf (Schriftleitung:) *Die Öffentliche Verwaltung : Zeitschrift für öffentliches Recht und verwaltungswissenschaft* (Verlag W.Kohlhammer 1995).

Marc S. Stauch, ‘Medical Malpractice and Compensation in Germany’ (2011) 86 Chicago-Kent Law Review.

Michael Sachs, *Grundgesetz* (2 Auflage, C.H. Beck 1999).

Thomas Riehm, *Schadensrecht (§§ 249 ff. BGB)* (Vorlesung Gesetzliche Schuldverhältnisse Sommersemester 2019).

เว็บไซต์

ภาษาไทย

สำนักข่าว Hfocus ‘นิด้าโพลเผยผลสำรวจคนไทยไม่ยอมให้มีลูก เหตุภาระค่าใช้จ่าย สภาพสังคม
แนะรัฐอัดสวัสดิการกระตุ้น!’ (hfocus, 27 กันยายน 2560) <<https://www.hfocus.org/content/2023/10/28535>> สืบค้นเมื่อ 1 เมษายน 2567.

สำนักข่าว Hfocus ‘คนไทยคุมกำเนิดครอบคลุม 80% แต่พบท้องไม่พร้อมอื้อ’ (hfocus, 1 ตุลาคม
2566) <<https://www.hfocus.org/content/2017/09/14619>> สืบค้นเมื่อ 1 เมษายน
2567.

ภาษาต่างประเทศ

BGH, Urteil vom 14. November 2006 - VI ZR 48/06 <https://lorenz.userweb.mwn.de/urteile/vizr48_06.htm> สืบค้นเมื่อ 1 เมษายน 2567.

BVerfG, Beschluss des Ersten Senats vom 12. November 1997 - 1 BvR 479/92 -,
Rn. 1-86, <https://www.bverfg.de/e/rs19971112_1bvr047992.html> สืบค้น
เมื่อ 29 มีนาคม 2567.

Kind als Schaden bei fehlgeschlagener Sterilisation (24 Oktober 2008) <<https://www.anwalt24.de/fachartikel/gesundheits-und-arzthaftung/4212>> สืบค้นเมื่อ 1
เมษายน 2567.